

**Liberecký kraj
k rukám hejtmána
Martina Půty
U Jezu 642/2a
461 80 Liberec 2**

V Praze dne 8. prosince 2017

Věc: Majetkový vstup Libereckého kraje do společnosti ČSAD Liberec, a.s.

Vážený pane hejtmáne,

obracím se na Vás na základě požadavku pana Martina Bobka (předsedy představenstva ČSAD Liberec a.s.) ve věci majetkového vstupu Libereckého kraje do společnosti ČSAD Liberec, a.s.

Mám k dispozici následující listiny:

- 1) znalecký posudek č. 1663/23/17 ze dne 18.8.2017 vyhotovený Ing. Otto Šmídou, znalcem z oboru ekonomika, na stanovení hodnoty společnosti ČSAD Liberec, a.s.,
- 2) znalecký posudek č. 1672/23/17 ze dne 23.8.2017 vyhotovený Ing. Otto Šmídou, znalcem z oboru ekonomika, na stanovení hodnoty pohledávek za společnostmi ČSAD Liberec, a.s., a Autocentrum Nord, a.s.,
- 3) rozhodnutí Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže ze dne 13.10.2017 č. j. ÚOHS-S0330/2017/VZ-29871/2017/521/Mži,
- 4) rozhodnutí Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže ze dne 13.10.2017 č. j. ÚOHS-S0330/2017/VZ-29881/2017/521/Mži,
- 5) přípis – stanovisko Mgr. Jiřího Vařila, MBA, člena výboru dopravy zast. Libereckého kraje ze dne 16.10.2017,
- 6) posudek č. 700-3537/2017 ze dne 16.10.2017 vyhotovený Equity Solutions Appraisals s.r.o. na stanovení hodnoty 100% akcií na společnosti ČSAD Liberec, a.s. a stanovení hodnoty pohledávek za společností ČSAD Liberec, a.s.,
- 7) přípis hejtmána Libereckého kraje, pana Martina Půty ze dne 18.10.2017.

Na úvod tohoto vyjádření musím konstatovat, že v souladu se zákonem č. 129/2000 Sb., o krajích, v platném znění, je Liberecký kraj veřejnoprávní korporací.

Hospodaření kraje je upraveno v § 17, kde je v odst. 1 stanoveno, že: „*Majetek kraje musí být využíván účelně a hospodárně v souladu s jeho zájmy a úkoly vyplývajícími ze zákonem vymezené působnosti. Kraj je povinen pečovat o zachování a rozvoj svého majetku. Kraj vede účetnictví podle zákona o účetnictví.*“.

Chytil & Mann advokátní kancelář s.r.o.

Maiselova 15, 110 00 Praha 1, Česká republika

zapsaná v obchodním rejstříku vedeném Městským soudem v Praze, v oddílu C, vložka 204644, IČ: 29152046

tel.: (+420) 222 324 216, (+420) 224 812 408

fax: (+420) 224 814 941, chytil.mann@law-office.cz

Tato základní úprava byla doplněna zákonem č. 257/2017 Sb., tak, že v § 17 odst. 1 citovaného zákona se za druhou větu vkládá věta: „*Porušením povinností stanovených ve větě první a druhé není takové nakládání s majetkem kraje, které sleduje jiný důležitý zájem kraje, který je řádně odůvodněn.*“.

V případě předmětného majetkového vstupu je zapotřebí vycházet i z ustanovení § 18 odst. 2 zákona č. 129/2000 Sb., o krajích, který stanoví, že: „*Při úplatném převodu majetku se cena sjednává zpravidla ve výši, která je v daném místě a čase obvyklá, nejde-li o cenu regulovanou státem. Odchylka od ceny obvyklé musí být zdůvodněna, jde-li o cenu nižší než obvyklou. Není-li odchylka od ceny obvyklé zdůvodněna, je právní jednání neplatné.*“.

Dne 29.8.2017 přijalo Zastupitelstvo Libereckého kraje usnesení č. 363/17/ZK, kterým rozhodlo o majetkovém vstupu Libereckého kraje do společnosti ČSAD Liberec, a.s., a to s odkládací podmínkou, že Úřad pro ochranu hospodářské soutěže nezakáže Libereckému kraji v blokační lhůtě do 17.10.2017 příslušné smlouvy uzavřít nebo nevydá takové rozhodnutí, které by uzavření či plnění smluv neumožňovalo.

Nemám informaci o tom, že by Úřad pro ochranu hospodářské soutěže vydal ve stanovené lhůtě rozhodnutí bránící uzavřít příslušné smlouvy, naopak ve stanovené lhůtě byla vydána výše uvedená dvě rozhodnutí (bod 3) a 4)), kde byly návrhy společnosti BusLine a.s. zamítnuty.

Zejména v rozhodnutí Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže ze dne 13.10.2017 č. j. ÚOHS-S0330/2017/VZ-29881/2017/521/Mži, je přesně popsán postup Libereckého kraje týkající se předmětného záměru a je zde uvedena i částka 18,000.000,-Kč jako „*konečná hodnota veřejné zakázky*“.

V tomto rozhodnutí je i konstatován záměr Libereckého kraje týkající se této věci, když je odkaz mimo jiné na přílohy programu 6. zasedání zastupitelstva Libereckého kraje a výpis usnesení tohoto 6. zasedání.

Lze tedy dovodit, že v rámci zabezpečení dopravní obslužnosti, tj. v rámci naplnění ustanovení § 1 odst. 4 zákona č. 129/2000 Sb. (péče o všestranný rozvoj území kraje a o potřeby svých občanů) přijal kraj prostřednictvím usnesení zastupitelstva záměr získat výše uvedenou společnost, resp. minimálně 75% podíl na hlasovacích právech této společnosti.

Pohledem tohoto záměru je třeba nahlížet na další kroky, které Liberecký kraj může činit, když znovu zdůrazňuji, že v rámci majetkoprávních úkonů Libereckého kraje, lze vycházet i z výše uvedených ustanovení § 17 odst. 1 a § 18 odst. 2 zákona č. 129/2000 Sb., tj. v případě naplnění předmětného záměru, tj. majetkového vstupu do předmětné společnosti, se nemusí jednat o koupi (např. akcií) vždy za cenu obvyklou, ale je možno se od ceny obvyklé odchýlit s tím, že odchylka musí být řádně zdůvodněna.

V případě zabezpečení dopravní obslužnosti se pak nepochybně jedná o závažný záměr a důvod pro odchylku od ceny obvyklé, pokud by v tomto případě nebyla sjednána cena obvyklá, když je samozřejmě velmi sporné a v tomto případě i pravděpodobně nemožné stanovit „cenu obvyklou“, neboť není na základě čeho srovnávat.

Mám k dispozici dva znalecké posudky vypracované Ing. Otto Šmídou (jeden ze dne 18.8.2017 na stanovení hodnoty společnosti a druhý ze dne 23.8.2017 na stanovení hodnoty pohledávek), když v případě obou znaleckých posudků byl objednatelem Liberecký kraj, tj. nelze namítat, že by znalec vypracoval znalecké posudky „pro“ společnost ČSAD Liberec, a.s.

V posudku ze dne 23.8.2017 je znalecký úkol uveden na str. 3 tak, že je zapotřebí „vypracovat písemný znalecký posudek, jehož předmětem jsou dále uvedené pohledávky ... konkrétně se jedná o půjčky poskytnuté věřitelem Ing. Petrem Wasserbauerem...“.

Tyto půjčky jsou blíže popsány na str. 4, kde jsou uvedeny 3 půjčky poskytnuté v rozmezí 3.5.2016 až 10.5.2017 panem Ing. Petrem Wasserbauerem společností ČSAD Liberec, a.s., jejichž souhrnná výše je 4,100.000,-Kč a z příložené tabulky vyplývá, že z půjčky ze dne 3.5.2016 byla část již zaplacená, tj. souhrnná výše nesplacených půjček je 3,700.000,-Kč. Podotýkám, že se jedná o dlužnou jistinu, předmětné smlouvy nemám k dispozici, nemohu tedy posoudit jejich platnost a vycházím z toho, že se jedná o platně uzavřené smlouvy mezi obchodní firmou ČSAD Liberec, a.s. a Ing. Petrem Wasserbauerem, když s ohledem na zmiňované termíny se nemůže jednat o nároky, které by byly již promlčeny, tj. nelze uzavřít jinak, než „hodnota pohledávek Ing. Petra Wasserbauera za spol. ČSAD Liberec, a.s. je ve výši 3,700.000,-Kč (dlužná jistina).

V případě půjček společnosti Autocentrum Nord, a.s je na str. 4 předmětného posudku uvedeno 5 položek, vše s označením „půjčky poskytnuté věřitelem Ing. Petrem Wasserbauerem“. V případě první položky je uvedeno konkrétní datum „poskytnutí“, a to 1.8.2012, když je uvedeno, že se jedná o jistinu 3,500.000,-Kč a splatnost „12/2017“, tj. tato pohledávka není promlčena, když vycházím z toho, že se jedná o řádně uzavřenou příslušnou smlouvu.

V případě druhé položky je uvedeno č. smlouvy a pouze datum poskytnutí („2016“), když částka 900.000,-Kč by měla být splatná „12/2018“. Pokud byla uzavřena řádná smlouva o půjčce, pak má samozřejmě tato pohledávka hodnotu odpovídající dlužné jistině, lze však namítat skutečnost, že ve znaleckém posudku je u data poskytnutí uveden pouze rok, tj. bude zapotřebí posoudit, proč znalec neuvedl datum poskytnutí, tj. konkrétní den a měsíc, kdy byla částka „poskytnuta“ (samozřejmě zde může být pouze opomenutí uvedení přesného data).

U třetí položky není uvedeno číslo smlouvy, datum poskytnutí je uvedeno pouze rokem (2017), je uvedeno, že jistina byla 700.000,-Kč a zůstatek 600.000,-Kč, když u splatnosti je uvedeno „nezjištěno“. S ohledem na skutečnost, že nemám k dispozici bližší údaje o této pohledávce, bude zapotřebí, aby znalec doplnil o této pohledávce údaje. Pokud se však jedná o řádnou smlouvu o půjčce, pak s ohledem na datum poskytnutí se nejedná o promlčený nárok na zaplacení částky 600.000,-Kč jako zůstatku.

U těchto tří pohledávek lze tedy dojít k závěru (s výše uvedenými výhradami), že jejich hodnota je 5.000.000,-Kč.

U zbývajících dvou položek je u čísla smlouvy odkaz na dvě konkrétní faktury, není zde uvedeno „datum poskytnutí“ a rovněž chybí „splatnost“. Pokud v poznámce k této tabulce znalec uvádí „*V případě dlužníka ACN představují položky označené jako „faktura“ se jedná o převzetí dluhu vůči společnosti AUTOCENTRUM-WEST s.r.o., IČ 25226282.*“, pak do splatnosti mohl uvést splatnost jednotlivých faktur. Předmětné faktury nemám k dispozici, tj. nemohu se vyjádřit, zda tyto „dvě pohledávky“ mají znalce uváděnou hodnotu 474.117,-Kč. Bude tedy zapotřebí, aby znalec toto doplnil, případně aby byly předloženy předmětné faktury.

S výhradou výše uvedených skutečností k posledním dvěma „pohledávkám“ (fakturám) je možno konstatovat, že Ing. Petr Wasserbauer má jako fyzická osoba pohledávky vůči předmětným dvěma obchodním firmám v celkové výši 8.700.000,-Kč, když pokud budou doloženy bližší údaje k předmětným fakturám, pak bude možno konstatovat, že zde jsou ještě další dvě pohledávky a že tedy závěr znalce je správný.

K tomuto znaleckému posudku se vyjadřoval posudek č. 700-3537/2017 ze dne 16.10.2017 vyhotovený společností Equity Solutions Appraisals s.r.o., a to na str. 45 až 50, když sice konstatuje jednotlivé půjčky (pohledávky) a ve vazbě na toto konstatování je zde uvedena skutečnost, že byly poskytnuty Ing. Petrem Wasserbauerem, avšak následně je v tomto posudku použita tabulka „odměna insolvenčního správce z výtěžku zpeněžení“, a to jednak pro zajištěného věřitele a dále pro nezajištěného věřitele.

Na základě těchto skutečností pak tento znalec konstatuje „*S ohledem na nedostatek informací, kdy předmětné úvěrové smlouvy nejsou uvedeny v příloze znaleckého posudku č. 1672/32/17 a špatné finanční situaci obou společností, které vykazují účetní ztrátu, záporný vlastní kapitál a špatnou celkovou finanční situaci, bude ke stanovení hodnoty pohledávek přistoupeno na základě simulace konkurzu předmětných pohledávek*“, když je použit koeficient 4,6 % s odkazem na „*mezinárodní vědeckou konferenci ČNB, 2012*“. Tento druhý znalecký posudek pak dospívá k závěru, že hodnota pohledávky vůči ČSAD Liberec, a.s. je 170.000,-Kč a vůči Autocentrum Nord, a.s. 251.809,-Kč, celkem 422.009,-Kč.

Pokud je zde vůle Libereckého kraje zajistit majetkový vstup do společnosti ČSAD Liberec, a.s., pak lze předpokládat, že základním důvodem je zabezpečení či zajištění dopravní obslužnosti a v tom případě zde musí být zájem zachovat fungování předmětných společností. Při tomto zachování nelze tedy vycházet z toho, jakou částku by bylo možno (navíc v obecné rovině) inkasovat v rámci konkurzního řízení s tvrzením, že dle mezinárodní vědecké konference ČNB z roku 2012 je průměrná výtěžnost pro nezajištěné věřitele v rámci konkurzu 4,6%.

Navíc v případě tohoto závěru u dlužníka Autocentrum Nord, a.s. by stanovení hodnoty ve výši 251.809,-Kč muselo znamenat, že zde je nějaký případně postižitelný majetek v konkurzním řízení. Pokud Equity Solutions Appraisals s.r.o. na str. 48 v druhém odstavci svého posudku uvádí „*Společnost Autocentrum Nord, a.s. byla stanovena v nulové výši, tudíž nelze předpokládat, že by tato společnost byla schopna dostát všem svým závazkům v plné výši*“, pak již tato věta je formulována nesprávně, neboť pokud má někdo nulový majetek, nemůže dostát svým závazkům, a to ani v částečné výši. Z toho logicky plyne, že v případě konkurzu by výtěžnost nemohla být 4,6 %, ale 0 %.

Pokud znalec na jedné straně tvrdí, že zde není žádná hodnota a že společnost nemá nic, čím by mohla uhradit své závazky, pak nemůže dospět k závěru, že hodnota těchto 5 pohledávek je ve výši 251.809,-Kč.

Závěr znaleckého posudku Equity Solutions Appraisals s.r.o. o stanovení hodnoty pohledávek je tedy postaven pouze na obecných úvahách a pro posouzení hodnoty pohledávek je naprosto irelevantní.

V posudku ze dne 18.8.2017 je na str. 3 uveden „znalecký úkol“ tak, že je zde uvedeno: „*Zpracovat v souladu s ustanovením zákona č. 151/1997 Sb., o oceňování majetku písemný znalecký posudek, jehož předmětem bude ocenění hodnoty společnosti ČSAD Liberec, a.s., (dále také „SPOLEČNOST“), IČ 25045504, se sídlem České mládeže 594/33, Liberec VI – Rochlice, 460 06, Liberec. Dle sdělení objednatele bude posudek sloužit jako jeden z podkladů pro strategické rozhodování objednatele ve věci kapitálového vstupu do SPOLEČNOSTI.*“.

Znalec se ve svém posudku velmi podrobně zabývá některými ekonomickými ukazateli, a to zejména na str. 7, kde konstatuje hospodářské výsledky jednotlivých účetních období a konstatuje i „*značnou rozkolísanost hodnot, které vykazují meziroční změny*“ a dále na str. 12, kde se znalec zabývá analýzou odvětví, ve kterém spol. ČSAD Liberec a.s. působí. I na této str. jsou uvedena velmi racionální a podrobná stanoviska znalce, a to zejména ve vazbě na „*neuspokojivé hospodářské výsledky s výrazným trendem poklesu v posledním účetním období a se snižující se ziskovostí*“.

Obdobně reálně znalec konstatuje na str. 13 postavení společnosti na trhu.

Z tabulky č. 4 na str. 14 lze dovodit, že vývoj tržeb této společnosti od r. 2011 do roku 2016 je přes progres v roce 2012 a částečně i v roce 2013 téměř stabilní a pohybuje se v částce přesahující 50,000.000,-Kč. V roce 2016 pak výkon společnosti byl saturován i z tržeb z prodeje majetku, které byly např. oproti r. 2011 více než dvojnásobné.

Znalec při ocenění hodnoty společnosti, kterou stanovil na částku 19,793.000,-Kč, vyšel z výnosové hodnoty, když predikoval čistý peněžní tok v období let 2017 až 2020, tj. vycházel z tabulky č. 7 na str. 21 předmětného posudku a dospěl k závěru, že „současná hodnota“ je ve výši 3,936.914,-Kč a tuto částku stanovil jako hodnotu „1. fáze“, když k této částce připočetl „hodnotu 2. fáze“ ve výši 15,855.920,-Kč a součtem těchto dvou hodnot dospěl k částce 19,793.000,-Kč. Ve vazbě na počet akcií (1 ks akcie na jméno ve jmenovité hodnotě 100,-Kč) konstatoval, že hodnota 1 akcie je 222,54 Kč. Znalci lze vytknout, že na str. 24 při úpravě zjištěné hodnoty na tzv. „současnou hodnotu“ blíže nekonstatoval způsob výpočtu, tj. použitou metodu a uvedená čísla.

Na str. 21 pak znalec relativně srozumitelně vysvětlil svůj postup a prováděný výpočet, když v případě tempa rozvoje znalec konstatoval, že vychází ze „zásad obezřetného stanovení cen“, tj. lze konstatovat, že s ohledem na tempo růstu znalec mohl stanovit i vyšší částky.

Tento postup je „kritizován“ v posudku Equity Solutions Appraisals s.r.o., a to na str. 42 – 44, když na str. 44 je uvedeno shrnutí tohoto znění:

„Lze konstatovat, že znalecký posudek č. 1663/23/17 vypracovaný znalcem Ing. Otto Šmídou obsahující ocenění Společnosti obsahuje řadu chyb a je na více místech nepřezkoumatelný. Znalec pro výpočet hodnoty Společnosti vychází z výnosové metody, přičemž na základě výsledků vyplývajících z finanční a strategické analýzy je volba této metody metodicky nesprávná. Výnosová metoda je vhodná pro společnosti, u nichž je důvodně naplněn předpoklad nepřetržitého trvání, tj. going concern. Použití této metody v Revidovaném znaleckém posudku k ocenění Společnosti je v rozporu s předcházejícími analýzami, v rámci nichž byla identifikována významná rizika, která činnost Společnosti ohrožují. I pokud bychom připustili, že za určitých okolností by bylo použití výnosové metody přípustné (přičemž tyto okolnosti by bylo zapotřebí detailně popsat a odůvodnit), byla výnosová metoda v Revidovaném znaleckém posudku aplikována nesprávně v tom ohledu, že v rámci ní nebyla od výsledné hodnoty odečtena částka odpovídající cizímu úročenému kapitálu (úvěry ve výši 21 mil. Kč) a také částka představující investici v podobě doplnění peněžních prostředků (kalkulováno ve výši 27 mil. Kč). Neprovedením těchto operací došlo k výraznému nadhodnocení Společnosti. Pokud by pak byly tyto částky odečteny od stanovené hodnoty Společnosti (necelých 20 mil. Kč), je zřejmé, že by bylo dospěno k záporné výši, což dokládá již zmiňovanou nevhodnost a nepodloženost použití výnosové metody.“

K tomuto tvrzení uvádím, že znalec objednaný Libereckým krajem vycházel z objednávky posudku a z účelu posudku, tj. ze znaleckého úkolu, když bylo na něm, aby stanovil příslušnou metodu a tuto metodu obhájil. Pokud znalec Ing. Otto Šmída vychází z výnosové metody, pak nelze obecně konstatovat, že volba této metody je nesprávná, a to navíc se zdůvodněním, které použilo Equity Solutions Appraisails s.r.o., tj. že výnosová metoda je vhodná pouze pro společnosti, „u nichž je důvodně naplněn předpoklad nepřetržitého trvání“.

S ohledem na charakter činnosti předmětné společnosti a výše opakovaně zmiňované zájmy Libereckého kraje je samozřejmé, že činnosti ČSAD Liberec, a.s. (po majetkovém vstupu Libereckého kraje) budou zachovány, a to ku prospěchu občanů Libereckého kraje.

Pokud posudek Equity Solutions Appraisails s.r.o. v tomto závěrečném shrnutí zmiňuje na str. 44, že jsou zde „významná rizika, která činnost společnosti ohrožují“, pak odkazují na výše uvedené části posudku Ing. Otto Šmídy, kde tato rizika přesně zmiňuje a z těchto rizik i vychází (např. str. 7, 12 a 13 znaleckého posudku ze dne 18.8.2017).

Znovu však shrnuji, že v této věci jde o to, že veřejnoprávní korporace má zájem majetkově vstoupit do soukromé obchodní firmy, tj. jedná se o případ, kdy je zapotřebí najít shodu týkající se tohoto majetkového vstupu.

Musím konstatovat, že v případě pohledávek nemohu v žádném případě souhlasit s výpočtem uvedeným ve znaleckém posudku Equity Solutions Appraisails s.r.o., neboť tento posudek je pouze teoretickou úvahou a naprosto nereflektuje skutečný stav věci.

V případě hodnoty společnosti je pak otázkou, za jakých podmínek jsou akcionáři spol. ČSAD Liberec, a.s. ochotni prodat požadovanou většinu akcií, tj. jakýkoliv znalecký posudek je pouze podkladem pro obchodní jednání a uzavření příslušných smluv. Z mého pohledu posudek Ing. Otto Šmídy ze dne 18.8.2017 stanoví hodnotu této společnosti, resp. akcií této společnosti a při jednání z něj lze vyjít, když znovu zdůrazňuji, že dle zákona č. 129/2000 Sb., nemusí být sjednaná cena v tomto případě tzv. cenou obvyklou, může být vyšší nižší, když odchylka musí být ve smyslu § 18 odst. 2 tohoto zákona řádně zdůvodněna a tímto zdůvodněním bude nepochybně zájem Libereckého kraje zabezpečit prostřednictvím nákupu předmětných akcií lepší dopravní obslužnost kraje.

Podávám toto vyjádření a jsem

v úctě

Mgr. Ivan Chytil
advokát

